No. 1009 Zaterdag 25 April 1903. 20ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD

PLEIN CONCORDIA N°. 129, PIETERMAAI.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 24 April.

BEBOSSCHING.

In de *Provinciale Geldersche en Nijmeegsche Courant* vonden wij een ingezonden artikel van den heer A. J. C. KREMER over „Bosschen". Een gedeelte willen wij hieruit overdrukken, omdat er zeer goede opmerkingen in voorkomen o. a. de zoo zeer door Professor Vent gewraakte meening, dat boomen den regen aantrekken, welke hypothese wetenschappelijk wordt toegelicht.

„De onmiddellijke voordeelen der bosschen zijn vele en van velerlei aard. Iedereen geniet ze en iedereen zal die moeten erkennen. Hout is overal en altijd noodig en zal dat wel blijven: en zonder bosschen heeft men geen hout.

Maar behalve deze onmiddellijke voordeelen levert het bosch nog vele middellijke die, hoewel ze minder gekend en minder gewaardeerd worden, toch in geen mindere mate onze aandacht waardig zijn. Het zijn de diensten, welke de boomen ons gedurende hun leven bewijzen, het is de invloed, welke ze uitoefenen op de temperatuur, de zuiverheid van den dampkring, de verdeeling van water over de oppervlakte van den bodem, op de vruchtbaarheid van den grond op welken zij groeien.

De bladeren der boomen bezitten evenals die van alle andere planten, eene groene stof, het *chlorophyl*, waaraan zij de merkwaardige eigenschap ontleenen de koolstof van den dampkring te ontleden. Deze ontleding heeft op evenredig groote schaal plaats, naarmate de groene oppervlakte, welke zij aan de lucht blootstellen, grooter is. De oppervlakte, nu, gevormd door de bladeren van een boom, is ontzaglijk groot. De ontleding van het koolzuur heeft plaats door dadelijken invloed van het licht. Als de elementen van het koolzuur gescheiden worden, houdt het *chlorophyl* de koolstof terug en laat de zuurstof vrij in de lucht terugkeeren. Zoo wordt de schadelijke uitwerking belet van de ontzaglijke menigte koolzuur, die dagelijks door uitwaseming van den grond, vooral in vulkansche streken en de verbranding op alle oorden der aarde den dampkring worden toegevoerd. Belangrijke hoeveelheden zuurstof worden onophoudelijk aan de lucht onttrokken om zich met koolstof te verbinden en dat voor het dierlijke leven noodzakelijke gas, kon dermate afnemen, dat daardoor de levensvoorwaarden zeer benadeeld werden, als de planten daarin niet voorzagen en het verstoorde evenwicht herstelden.

Met betrekking tot den invloed van de bosschen op, de temperatuur, blijkt—uit veelvuldige waarnemingen, die buiten bosschen en in bosschen gedaan zijn—dat de woudvegetatie de veranderingen van barometerstand vermindert en die veranderingen nooit in bosschen plotseling zijn. Het bleek ook, dat de dampkring in de bosschen altijd vochtiger en frisscher is, dan in de buurt, waar boomen ontbreken. Maar als men in aanmerking wil nemen, dat de regen ontstaat, omdat de atmospheer verzadigd is van waterdamp, en dat zij beperkt wordt door eene lage temperatuur en een groote vochtigheid, zal men begrijpen waarom de bosschen *den regen aantrekken*. Becquerel en Vaillant hebben gevonden, dat de bodem der bosschen ongeveer een vierde meer regenwater ontving dan dien der vlakte.

Maar als de bosschen den regen aantrekken, hebben zij ook de eigenschap hagelslag te beletten. De boomen vervullen in werkelijkheid de rol van wezenlijke onweersafleiders en oefenen een erkenden invloed uit op alle luchtverschijnselen bij welke electriciteit in het spel is.

Hoewel in ons land geene hooge bergen zijn, is het doorsneden door een paar rivieren, die in bergstreken ontspringen. Deze veroorzaken nu en dan rampen, die men overstroomingen noemt. Veronderstellen we nu, dat de bergen, waarin zij ontspringen en van welke zij voornamelijk gevoed worden, door bosschen bedekt zijn, en dat het regent, dan zullen de zware regens, die op de vlakte vallen, in den grond dringen, omdat het effen terrein het afstroomen belet. De zware regens, die op de beboschte bergen valt, wordt door het dichte loof der boomen tegengehouden, en als het den bodem bereikt, heeft het de kracht niet meer snel langs de helling naar beneden te glijden. Het zakt in den bodem waar ook de wortels het tegenhouden, ten slotte bereikt het wel de rivier, maar altijd in zulke zwakke hoeveelheid, dat het bijna nooit eene overstrooming zal veroorzaken.

Onderstellen we daarentegen, dat de boomen op de bergen geveld en deze daardoor geheel van bosschen ontbloot worden. Dan zal heel wat anders gebeuren. De regen ploft met geweld op de hellingen der bergen, ze zal spoedig de humuslaag doorweekt hebben waarin zij vroeger door de boomwortels werd teruggehouden. De laag van teelaarde wordt voortgesleept naar de laagte, er blijft slechts kale rots over, welke de donderende waterstroomen zich op de dalen en op de vlakte uitstorten. Zij sleuren alles met zich mede in hunne ongebreidelde kracht en eindigen met de rustige rivieren, van welke wij spraken, buiten hunne oevers te jagen. Dan heeft men eene overstrooming met alle ellenden, die deze vergezellen, en die wij, helaas, maar al te zeer kennen.

De regen, die op de boomen valt, bereikt den bodem in een toestand, die het opnemen van het water in den bodem begunstigt. Hieruit mag men als gevolg aannemen, dat de boomen de voeding der bronnen bevorderen en bijgevolg die der beken en rivieren. Mogelijk is dat echter geen vaste regel, want de boomen hebben veel water noodig om te kunnen groeien. Naaldboomen schijnen soms zooveel vocht aan den bodem te onttrekken, dat daardoor een nadeelige invloed werd uitgeoefend op den waterstand der nabijgelegen bronnen.

Door het aanplanten van bosschen worden met vrucht zandverstuivingen te keer gegaan.

Door het voorgaande, meenen wij, is voldoende aangetoond, welk eene bron van weldaden de boschcultuur oplevert. Toch worden deze voordeelen nog maar al te veel over het hoofd gezien. Is het ons doel om op te wekken tot het aanleggen van bosschen, het zij verre, dat wij dat tot in het uiterste zouden wenschen. Daar, waar de grond bijzonder goed geschikt is voor granen, groenten en gras, moet deze natuurlijk in de eerste plaats daartoe worden aangewend. Maar er is nog zooveel schrale grond, die niets opbrengt. Waarom zou men op deze gronden geen bosschen aanleggen. De gronden wier opbrengst op andere wijze niet voldoende is om de kosten te dekken, zij kun-

Feuilleton.

DE OBELISK VAN SINT PIETER.

IV. (*Slot.*)

VOOR DE SINT PIETER.

Ten tijde van het heidensche keizerrijk stonden er in Rome twee en veertig Egyptische obelisken, welke zich ten hemel verhieven. Maar toen er duizend jaar verstreken waren sedert den dood van den heiligen Petrus, lagen alle, alle in puin—slechts één had al de middeleeuwen door hoog en stevig op zijn plaats gestaan; dat was de groote obelisk in de tuinen van Nero, de wachter aan het graf van den prins der apostelen. In zijne onmiddellijke nabijheid was boven het graf van den heiligen Petrus en de graven der andere martelaars de oude, reusachtige St.-Pieterskerk verrezen; zij stond daar twaalf eeuwen lang; millioenen pelgrims gingen en kwamen; Pausen werden gekozen en stierven; machtige tegenstanders der Kerk stonden op; Juliaan de afvallige, de Byzantijnsche keizer, de Gothen en Vandalen, de Saracenen, Barbarossa en zijne opvolgers en de Fransche koningen, die gedurende zeventig jaren de Pausen te Avignon gevangen hielden. Maar zij stierven en gingen voorbij, gelijk de schaduwen der wolken voor de zon. En de Sint-Pieterskerk werd oud en bouwvallig; de dag brak aan, waarop men het dak er van afnam, de kolommen omverhaalde en de muren sloopte.

Met het jaar 1500 was een nieuw tijdvak aangebroken, de tijd, waartoe ook onze eeuw nog behoort.

Dit is het *nieuwe* tijdvak, welks einde wij wel nabij zijn. En om aan de volkeren der wereld ook zichtbaar de grootheid, schoonheid, algemeenheid en waarheid der heilige Kerk en van hare alleenzaligmakende leer voor oogen te stellen, heeft God in het begin van dit nieuwe tijdvak de grootste, tot heden nog onovertroffen kunstenaars verwekt, ten einde voor Zijne heilige Kerk een zichtbaren, gemeenschappelijken tempel te bouwen, welke haar waardig zou wezen.

Zoo geschiedde het, volgens Gods beschikking, dat een Bramante, Michel Angelo, Rafaël, Maderno, Fontana en anderen den heiligen dom van Sint Pieter moesten bouwen, tot op den huidigen dag het grootste en schoonste gebouw der wereld.

De aloude obelisk stond nog altijd op de plek, waar eens keizer Caligula hem had doen plaatsen. Hij had gezien, hoe Paus Julius II in het jaar 1506 plechtig den eersten steen voor den huidigen Sint-Pietersdom legde; hij zag aan zijn voet tachtig jaren lang de muren van alle kanten zich fier verheffen, totdat zij hooger waren dan hij: hij zag Rafaël en Michel Angelo dagelijks beneden voorbijgaan en in den warhoop van muren staan; hij zag langzaam en ontzagwekkend den koepel ten hemel rijzen.

Eindelijk had ook voor hem het uur geslagen, en hij zou op de plaats komen, welke de eeuwige en onveranderlijke God reeds vóór drie duizend jaar, toen hij door het volk van Israël bekapt en gepolijst werd, als zijn juiste en laatste standplaats voor hem bestemd had.

Voor het indrukwekkend front van Sint Pieter strekt zich, door ontzaglijke zuilengangen kringvormig omsloten, het Sint-Pietersplein uit, dat het grootste openbare plein ter wereld is. In het midden er van, aldus had Paus Sixtus V bepaald, moest thans de obelisk geplaatst worden, want op zijn oude standplaats stond hij vlak tegen den zuidermuur der kerk, waar men hem ter nauwernood kon zien.

Dit geschiedde in het jaar 1586, dus nu meer dan driehonderd jaar geleden. De toenmalige bouwmeester Giovanni Fontana had aan den H. Vader verzekerd, kans te zien, dit reusachtige steenen gevaarte van tegenwoordige standplaats te halen en op zijn nieuw bestemmingsoord weder op te richten, zonder hem te beschadigen.

Doch daartoe waren twee dingen noodig: ten eerste veel geld voor de toebereidselen en werktuigen om den obelisk te laten zakken en weer op zijn voetstuk te plaatsen, zoo om en bij de veertigduizend scudi, ongeveer honderduizend gulden. Er werd hem verzekerd, dat alles betaald zou worden.

En het tweede is, dat ik persoonlijk mijne bevelen geef; wanneer derhalve de zuil wordt overgebracht, moet er volkomen stilte heerschen, opdat de duizend werklieden elk oogenblik mijne stem kunnen hooren. Er werd beloofd, dat het onder de vreeselijkste straffen aan het volk verboden zou worden, ook maar één kik te geven.

Zoo brak dan de dag aan, dat de Egyptische kolos van over de drie duizend jaar oud op de plaats gebracht werd, welke hij tegenwoordig inneemt.

Hij lag in zijn vervaarlijke lengte op het Sint-Pietersplein; een net van touwwerk en kettingen omgaf hem, ontzaglijke stellages waren opgeslagen voor de machinerieën, duizend werklieden stonden op hun post.

nen alle tot bosch gemaakt worden, mits dat met kennis van zaken geschiedde. Die gronden bebosschen, dat is voor langen tijd aan kosten van arbeidsloon en bemesting besparen. De afgevallen bladeren voorzien de bosschen met der tijd van eene laag humus of teelaarde en daardoor worden zij op den duur een bron van inkomsten, door welke men beloond wordt voor vele jaren van wachten.

Het rooien van bosschen, die op vruchtbaren grond staan, is voordeelig, maar toch zijn er gevallen waarin het niet moet plaats hebben, namelijk daar, waar het bosch bestaat uit boomen, die hout leveren geschikt tot voortreffelijker werk, want zulk hout is zeldzaam en om het te verkrijgen moet men zich zekere opofferingen getroosten.

Voor alle boomen is niet alle terrein even geschikt. Maar eene eigenschap is er, die voor bijna alle soorten gunstig is. Het is alluviale lichte grond — eene diepe en niet overdreven vochtige aardlaag. De vochtigheid is een hoofdvoorwaarde. Als de grond te dor is, gaat de boom spoedig dood, want water is hoogst noodzakelijk voor den plantengroei. Als de grond te nat is, kan de boom daaraan niet lang weerstand bieden. Daarbij bevat het hout in het laatste geval bijna geene vezels, maar bestaat bijna geheel uit vaten. Het heeft het gebrek te *vet* te zijn. Waar de grond het midden houdt tusschen te nat en te dor, vindt men het beste hout.

Warmte is een vereischte voor alle planten. De warmte bevordert den groei en vermeerdert de uitwasemingen der bladeren, versterkt de opneming van vocht door de wortels en de opstijging der sappen. Maar toch heeft ook dit zijne grenzen. Zij is te groot als de zon door verdamping aan eene plant meer water onttrekt als haar wortels en stam kunnen aanvoeren. Wij zagen, dat de verdamping evenredig is aan de oppervlakte der bladeren. Daaruit volgt, dat de soorten, die het best weerstand kunnen bieden aan de droogte, zijn die met weinige smalle bladeren in wier dikke opperhuid weinige stemmata (fijne openingen) aanwezig zijn."

HOEDENINDUSTRIE

II.

De heer L. J. TH. HELDEWIER VIGNON was zoo vriendelijk ons opmerkzaam te maken op een belangrijk artikel voorkomend in *The Bulletin of the Department of Agriculture*, January 1903, Kingston, Jamaica, een der vele, nuttige brochures van de leeszaal der Curaçaosche Maatschappij. In dat tijdschrift wordt gehandeld over Panama-hoeden, de fijnste en duurste stroohoeden, die ons bekend zijn.

De curaçaosche hoeden moeten verbeterd worden, dit staat vast. De koopers willen een ander, beter model. Hoe dit nu te verkrijgen?

Voor de Panama-hoeden wordt hetzelfde stroo, „Ippiappa", gebruikt als onze vlechsters hier verwerken, maar dit stroo wordt op bijzondere wijze bereid. Voor zoover wij te weten zijn gekomen, wordt de Ippiappa van Maracaibo hier ingevoerd, aldaar gespleten en gedroogd en aldus hierheen verzonden. Alvorens hiermede te werken, wordt dit gespleten palmblad hier nogmaals flink in de zon gedroogd, omdat het door de zeereis weer eenigszins vochtig is geworden. Dit is de eenige bewerking, welke het stroo ondergaat.

In Columbia worden de hoeden, in het district Suaza gevlochten, verre boven die uit Ecuador gesteld en maken betere prijzen, maar het stroo wordt daar met zeer veel zorg vlechtklaar gemaakt. De bereiding van het stroo is een afzonderlijke kunst, door slechts weinigen verstaan.

Op de eerste plaats komt de keuze der palmbladeren. Voor fijne hoeden gebruiken zij alleen de zachte, jonge bladeren, die nog opgerold zijn of zich nauwelijks hebben opengevouwen. De randen worden er afgesneden en de gelijkgemaakte bladeren op elkander gelegd en dan met een naald of els gespleten, te beginnen op 3 duim den stengel en dan opwaarts tot het uiteinde van het blad. Dan wordeu de bladen dubbel gevouwen, zoodat de stengels op elkander liggen, de buitenste franjes en randen worden nu van de bladeren afgesneden, en nu worden de bladeren aan hun stelen opgerold en in een pot kokend water gedoopt. Daar de bladeren koud waren, vermindert de kookhitte van het water onmiddellijk, nu moeten de bladeren geheel en al ondergedompeld, zoo lang onder water blijven, totdat dit wederom kookt. Dan worden zij er uitgenomen, flink uitgeslagen, zoodat al het water is verwijderd en daarna te drogen gehangen. Dit geschiedt in de open lucht, maar in de schaduw, nooit in de zon. Hebben zij aldus eenige dagen gedroogd, dan mogen zij later nog in de zon gebleekt worden. Om het stroo nog witter te krijgen, moet men limoensap in het kookwater mengen. Voordat het stroo nu gebruikt kan worden tot vlechten, worden eerst nog 3 duim van boven en 2 duim van onderen van het blad afgeknipt, zoodat alleen de middelste gedeelten der reepen dienst kunnnen doen.

Deze stroo-kook- en droogkunst luistert zoo nauw, dat ze slechts door bekwame kooksters kan geleerd worden en uitgeoefend, daar de waarde der fijne hoeden voornamelijk afhangt van hun witheid en buigzaamheid, welke eigenschappen de vlechtsters alleen aan hun hoeden niet geven kunnen, maar hoofzakelijk te bekomen is door de bereiding van het stroo. Het gedroogde witte stroo wordt zorgvuldig in lakens gewikkeld, omdat het licht en de droge atmosfeer ze weder bederven. De invloed van het klimaat werkt zeer sterk bij de hoedenindustrie; daarom zijn hoeden uit sommige dorpen van het Suaza-district veel beter dan uit andere, die een weinig verder liggen. In een drogen zomer of in het regenseizoen kan men geen goede hoeden maken.

Bovenstaande dunkt ons voor de curaçaosche hoedenindustrie van groot belang. Indien de fijne Panama-hoeden juist hun hooge waarde krijgen door het fijn bewerkte stroo, moet er ook hier meer aan stroobereiding worden gedacht. Omdat de invloed van het klimaat en de weerveranderingen grootelijks inwerken op het stroo, zal een zeereis van Maracaibo naar hier in een bark, waar het water overheenslaat, nu juist niet de geschiktheid van dit stroo bevorderen. De strooverkoopers konden hun invloed laten gelden om onze industrie beter te maken en den schippers verzoeken goed zorg te dragen, dat de ippiappa stevig verpakt, tegen zon en water beschermd, verscheept wordt. Het stroo komt hier meermalen nat en vuil aan. Aan de opkoopsters zouden verder eenige instructies niet overbodig zijn. Of ook de reeds gedroogde ippiappa nog bewerkt kan worden om ze beter, witter en zachter te maken, zal een proef moeten uitmaken, maar uit het bovenstaande meenen wij toch te mogen afleiden, dat het nadeelig moet zijn de ippiappa maar aan weer en wind bloot te stellen en geen zorg te besteden om ze zindelijk te houden, alvorens er medegewerkt wordt. In hoeverre dit vlechten kan verbeterd worden, zullen wij in een volgend artikel behandelen.

(*Wordt vervolgd.*)

ERRATA.

In ons vorig artikel over de taalquaestie op de bovenwindsche eilanden is een grove fout binnengeslopen. De welwillende lezer heeft ze reeds lang verbeterd, daar het zinverband duidelijk aangeeft, wat er staan moest, maar toch meenen wij ook zelf te moeten verklaren, dat de laatste zin van de eerste nieuwe alinea in de vierde kolom: Wij hebben er ook op gewezen, hoe groot de nadeelen en hoe denkbeeldig de voordeelen zouden zijn van een verplichtend stellen van het ENGELSCH op de bovenwindsche eilanden voor de geheele bevolking en op alle scholen," juist het tegenovergestelde uitdrukt van hetgeen wij bedoelden. In plaats van *engelsch*, gelieve men *hollandsch* te lezen.

Wij meenden ons verplicht deze fout aan te geven en te verbeteren, opdat er geen twijfel mogelijk blijve, ofschoon het allen duidelijk zal geweest zijn, wat wij bedoelden, te weten: engelsch wèl verplichtend op alle scholen en voor de geheele bevolking, hollandsch niet, althans niet in 't begin.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

H. VAN KOL.

Volgens „Petit Bleu" is de Heer H. VAN KOL, lid van de Tweede Kamer, 30 Maart op reis gegaan naar Ned. Guyana en Curaçao, ten einde den toestand dezer bezittingen van nabij te leeren kennen.

Voorts deelt de hetzelfde blad mede, dat de Fransche minister van Koloniën den genoemden Hollandschen afgevaardigde gracieuselijk een oorlogsschip heeft aangeboden om hem naar de verschillende West-Indische eilanden, die hij wil bezoeken, over te brengen, en dat lord Lansdowne, Britsch minister van buitenlandsche zaken, zich gehaast heeft dit voorbeeld te volgen. De heer Van Kol stelt zich namelijk voor, niet alleen

---

Eerst trad de H. Vader met een schaar van priesters naar voren. De obelisk werd met wijwater besproeid, vervolgens legde de Paus in het groote metalen kruis, hetwelk op de spits van de naald was aangebracht, een stuk van het heilige kruis van Christus zelve, en sloot en verzegelde daarna de opening zorgvuldig. Daarna wijdde hij met luider stemme den steen, welke Egypte en het oude Rome had aanschouwd, die eens aan den zonnegod en den goddelijken keizer van het heidendom was toegewijd, thans Dengene toe, van wien de zon haar licht en aanzijn heeft ontvangen en Die de Koning der koningen is, Jesus Christus, den grooten, eenigen God, den Heer van hemel en aarde — aan Hem wijdde de zichtbare plaatsbekleeder van Christus de zuil toe voor alle eeuwigheid.

Nu knielden allen neder, en de onafzienbare menigte, welke in het rond geschaard stond, bad met den Paus, opdat God Zijn zegen aan den arbeid zou verleenen.

Alsnu verkondigden de herauten nogmaals, dat de doodstraf dengene zou treffen, die door een overluid gesproken woord het nu beginnende werk zou trachten te hinderen. De Paus schonk aan alle werklieden zijn zegen en met de woorden *Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat!* gaf hij het teeken, om met het opstellen te beginnen.

Het was doodstil, toen de arbeiders en lastdieren aanlegden. Langzaam en statig rees het reusachtig steengevaarte omhoog; nu was het reeds op twee derden van zijn hoogte — daar bleef het werk steken.

Fontana gaf zijne bevelen — de zuil rees weder een weinig; maar langzaam, bijna onmerkbaar begon zij te zakken. De werklieden hadden er geen schuld aan. In een oogwenk had de bouwmeester ingezien, dat de machines weigerde langer haar plicht te doen. De touwen en kabels, waarin het blok graniet hing, gaven mee en rekten zich dermate uit, dat zij langzamerhand moesten breken; de ontzettende last was te zwaar.

Allen werden door ontsteltenis aangegrepen. Fontana was doodsbleek; het koude zweet parelde op zijn voorhoofd. Elk oogenblik konden de touwen springen — dan zou de zuil vallen en in gruizelementen uiteenspatten.

Er werd geen ademhaling vernomen, sprakeloos van angst en schrik staarde het volk naar den hoog in de lucht zwevenden kolos, welke in de langzaam rekkende en omlaag gaande touwen hing te wiegelen.

Maar de hel triomfeerde, en beneden in den diepsten poel zich wentelend, hoonlachte de gevallen Lucifer: "Ha, de zuil valt te pletter! Tweemaal heb ik haar helpen opstellen, in Egypte en voor vijftienhonderd jaar hier, en hij stond — maar dezen keer ben ik er niet bij, en zij zullen door haar beschaamd gemaakt worden. De obelisk behoort aan mij, hij is mijn gedenkteeken, het teeken mijner heerschappij en ik zal hem laten vergruizelen!"

Maar Christus overwint en regeert.

Ternauwernood had al hetgeen wij verhaalden drie minuten geduurd. Fontana stond op 't punt in zwijm te vallen, elk oogenblik kon het steenen gevaarte naar beneden storten.

"*Acqua alle corde*," galmde plotseling een machtige stem uit het midden des volks door de doodsche stilte en nog eens en ten derden male weerklonk die kreet — en hij was niet vergeefsch.

"Water!" schreeuwde Fontana buiten zich zelven; in een ommezien waren er emmers en kruiken met water bij de hand; men begoot de warm-geloopen, halfverschroeide touwen en kabels; deze krompen in-een: een nieuw bevel, de zuil rees weer; met kracht trok het werkvolk aan — de obelisk kwam schielijk en gemakkelijk heel boven, thans zweefde hij loodrecht boven het voetstuk; nu liet men hem langzaam zakken — daar stond hij.

De heilige Vader stond op.

"*Christus vincit!*" riep hij diep ontroerd uit, en er glinsterden tranen van blijdschap in zijne oogen.

En in bruisend gejubel weerklonk het duizendvoudig van alle kanten: *Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat. Amen Amen!*"

Maar wie was hij, die de reddende woorden had geroepen? Een werkman, Bresca geheeten. Men had hem onmiddellijk gevangen genomen en wegens overtreding van het gebod voor den Paus gebracht. Deze evenwel ontving hem als een zoon en schonk hem rijkelijk dank en belooning, in plaats van straf. En toen de heilige Vader hem ten slotte vroeg, of hij ook voor zich een bijzondere gunst wilde verzoeken, toen sprak Bresca vrijmoedig: "Ja, allerheiligste Vader, ik en mijn huisgezin, weet U, kennen het palmvlechten zóó goed, als niemand anders in Rome. En wanneer ik voor mij iets mocht verzoeken, dan zou 't de toestemming zijn, dat onze familie voor altijd het recht zal bezitten, op Palmzondag voor den H. Vader en de geheele Sint-Pieterskerk de gevlochten palmtakken te leveren."

Met welgevallen nam de Paus dat voorstel aan, waardoor aan die familie een aanzienlijk inkomen verzekerd was. En tot op den huidigen dag is de familie Bresca in Rome in 't bezit van dat recht en oefent het ook nog steeds uit.

Sedert zijn ruim drie honderd jaren verstreken, en de obelisk staat nog op zijn voetstuk, waarop Giovanni Fontana hem geplaatst heeft. Onder den Italiaanschen hemel werpt hij zijn reusachtige schaduw over het ronde Sint-Pietersplein, in welks plaveisel van roode en groene porfiersteenen een zonnewijzer rondom den obelisk is geteekend, de grootste der wereld. En hij wijst in een hoogere beteekenis op den tijd Gods, de eeuwigheid, welke alleen onvergankelijk is, en op de zon der waarheid in de heilige, ééne en groote katholieke Kerk.

de Nederlandsche bezittingen in de West, maar ook de Fransche en Engelsche, te bezoeken en bij zijn terugkomst (die tegen a. s. Juli verwacht wordt) in verschillende talen het verhaal van zijn tocht het licht te doen zien.

Daar de Nederlandsche Regeering geen stoomschip disponibel had, heeft zij aan den heer Van Kol een schoener ter beschikking gesteld, maar hem tevens warm aanbevolen aan het bestuur der Ned. koloniën in West-Indië."

Uit genoemde bron vernemen wij, dat de Heer VAN KOL reeds op de bovenwindsche eilanden is aangekomen en 22 Mei op Curaçao zal arriveeren. Reeds heeft hij twee kamers, een zit- en een slaapkamer, in het Hotel Venezuela besteld. Na vijf dagen hier vertoefd te hebben, zal de genoemde afgevaardigde Bonaire en Aruba bezoeken.

Officieele berichten.

Volgens van Z. E. den Heer Minister van Koloniën ontvangen bericht, is aan den Heer C. C. J. VAN ROMONDT, Gouvernements - Secretaris der kolonie Curaçao, thans met verlof in Nederland, na een door hem ondergaan geneeskundig onderzoek, tot verder herstel van gezondheid, eene verlofsverlenging voor den tijd van zes maanden verleend.

* *

Bij Gouvernements-beschikking, is:

1°. de Heer J. L. C. MONSANTO tot geëmployeerde;

2°. de persoon van JOHANNA BERNARDINA BISLICK, wettige huisvrouw van JOHANNES WILLEM CASPESON, aangewezen om gedurende de afwezigheid van den Gouvernements-Geneeskundige op het eiland Saba, hare diensten als vroedvrouw op gemeld eiland te praesteeren;

3°. aan den Heer A. M. J. JANSEN, R. C. Geestelijke van den 2n. rang op Aruba, op zijn verzoek, met ingang van den 1n. Mei a. k., eervol ontslag uit 's lands dienst verleend;

4°. met ingang van den 1n. Mei a. s., de persoon van LOUIS LEENT aangesteld tot bode bij den Kolonialen Raad, tevens bode ter Gouvernements-Secretarie.

* *

Zij, die in aanmerking wenschen te komen voor eene benoeming tot Griffier bij het Kantongerecht op Bonaire, tevens Notaris en Hypotheekbewaarder aldaar, worden verzocht zich vóór 1°. Juni a. s., met een op zegel geschreven verzoekschrift te wenden tot den HoogEdelGestrengen Heer Gouverneur der Kolonie.

* *

Bij Kon. besluit zijn met ingang op den tweeden Dinsdag van Mei 1903 in den Kolonialen Raad der kolonie Curaçao benoemd: tot voorzitter E. D. E. VAN DEN BOSSCHE, oud-gezaghebber van St. Martin, Ned. gedeelte; tot onder-voorzitter M. S. L. MADURO en tot leden mr. J. B. GORSIRA, J. BOER en J. L. TH. HELDEWIER VIGNON.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Cornelia Achi, A. W. M. Cully c|o Victor Dugand Jr., Virginia de Castro, David S. de Windt, Enriqueta de Escorbol, Brigida Guanipa c|o Jacinta Urlada, Brijida Guanipa, Johan Haseth, O. E. Johansson, Antonio Ochoa (2), Alice Warren, J. Weeber.

Aangeteekende stukken:

Maraya Confesor, Salomon L. Fonseco c|o Prospero Baiz & Co.

Niet voor bestelling of verzending vatbaar een drukwerk geadresseerd aan: W. H. Roijer en een brief aan: Juasio Leitoe risibie na carnisal na parokia di Donchego Rodrigo (ubi?)

Nieuwe lijn.

Zondag ll. kwam alhier voor de eerste maal een stoomschip, en wel de *Anna*, van de Austro—Amerikaansche lijn, aan.

De itineraire dezer booten, die naar gemeld wordt in de vaart zullen gebracht worden, is als volgt: Triëst, Genua, Marseille, Barcelona, Torre Vieja, Las Palmas, Port of Spain (Trinidad), La Guayra, Curaçao, Pto Colombia (Barranquilla), Port Limon, Tampico en Vera Cruz.

De terugreis loopt over diezelfde havens; de *Anna* wordt hier over 15 dagen terugverwacht. Het schip heeft zich, naar wij vernomen hebben, geconsigneerd aan de Handel en Industrie Maatschappij alhier.

(*Cur. Courant.*)

Handel en Industrie Maatschappij „Curacao."

De vergadering van aandeelhouders keurde de balans goed en bepaalde het dividend op 6¼ pCt. De heer W. VAN ESVELD is tot commissaris benoemd.

(*Het Vaderland.*)

Havennieuws.

De *Prins Willem II* is een dag vroeger vertrokken, welk plotseling vertrek nauwelijks 24 uur te voren bekend werd gemaakt.

Pastoor VAN WEERELT werd uitgeleide gedaan door tal van Paters, vrienden en bekenden, maar deze allen moesten eenige uren geduld oefenen? Het vertrek was bepaald op 4 uur en eerst tegen zessen werden de touwen losgemaakt.

Zou een hollandsche lijn niet een beter voorbeeld van stiptheid kunnen geven. Het zou een eer zijn voor onze natie en een groot gemak voor de passagiers.

* *

Jl Maandag is van Paramaribo alhier aangekomen H. M. *Suriname* en van Santo Domingo H. M. *De Ruyter*, die Woensdag naar Suriname via Sto. Domingo vertrokken is.

Koloniale Raad.

Donderdagavond heeft de Kol. Raad zitting gehouden. Er waren zeven leden tegenwoordig. Het nieuw ontwerp-verordening op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao en aan hunne weduwen en weezen werd naar de afdeelingen gezonden. Er kwam nog een schrijven in van den Gouverneur, waardoor mededeeling werd gedaan: 1°. dat de administrateur van Financiën C. STATIUS MULLER was goedgekeurd en naar de kolonie zou terugkeeren, 2°. dat het salaris van den bode L. LEENT op 750 Gulden was gebracht.

Brandhout

Langs den weg naar Santa Rosa bij de zoogenaamde Saliña wordt een terrein door arbeiders van gouvernementswege bewerkt. Zooals daar gezegd wordt, geldt het een proeve om mangroves en cocospalmen aan te planten. Wij hopen dat de proef gelukke en prijzen reeds de poging.

Aruba.

Maandagavond kwart over negen stierf hier een der voornaamste bewoners de Weled. Heer C. P. v. D. VEEN ZEPPENFELDT in den ouderdom van 31 jaar. De deelneming bij dezen onverwachten dood is algemeen, maar zijn echt christelijk afsterven is een ieder ten voorbeeld, zijn jeugdige weduwe tot troost. De kinderen zijn nog te jong om het treurig verlies te beseffen.

Moge hij allen wederzien in den hemel, zooals hij al zijn familieleden, een voor een, tot afscheid heeft toegeroepen.

De „Curaçaosche Maatschappij".

Het Bestuur maakt bekend:

1°. dat de gewone, halfjaarlijksche algemeene vergadering gehouden zal worden op Woensdag, den 29°. April a. s., des avonds te 7½ uur, in de leeszaal der Maatschappij;

2°. dat van heden af de door den Penningmeester opgemaakte rekening en verantwoording over het dienstjaar 1902 — 1903 in genoemde leeszaal ter inzage van de leden ligt;

3°. dat zij, die „Jerusalem corn" wenschen te ontbieden, verzocht worden daarvan mededeeling te doen aan den Penningmeester met opgaaf van de gewenschte hoeveelheid en met toezending van het bedrag der waarde (± 10,30 per pond).

Buitenland.

Frankrijk.—*De nota der Congregaties.* De oversten van de congregaties, welke door de blokstemmingen werden getroffen, hebben de volgende nota van protest uitgevaardigd:

Op den 1en Juli 1901 noodigde eene door de beide Kamers gestemde wet, vergezeld van een besluit van den eersten minister, de bestaande congregaties uit aan het parlement eene aanvrage om goedkeuring te onderwerpen, en daarbij te overleggen alle lijsten, staten en stukken, die het Parlement in staat konden stellen met kennis van zaken te oordeelen over elk der aangeboden verzoeken.

Verscheidene congregaties waren van oordeel dat het verkieslijker was zich te ontbinden binnen den termijn van drie maanden, welke de wet toestond. Het meerendeel echter, vertrouwend op de tot haar gerichte uitnoodiging en gerustgesteld door de formeele verklaring van den eersten minister, dat zelfs vereenigingen, welke zich op een uitzonderlijke positie beroepen konden, door eene binnen den wettelijken termijn gedane aanvrage zich beveiligden tegen alle gevaar, vroegen de goedkeuring aan. Niettegenstaande de moedige pogingen en de doorstaande redenen door onze vrienden en alle vrienden van de vrijheid aangevoerd, heeft de Kamer geweigerd de door de mannencongregaties gedane aanvragen te bespreken.

Ons blijft thans niets over dan tot de openbare meening eene verdediging te richten welke hare tegenwoordigers niet aanhooren wilden.

Wij zijn gevoerd voor de balie van het Parlement, dat te beslissen had over het leven of den dood onzer vereenigingen, zonder dat de Kamer zelfs had kennis genomen van de stukken welke wij aan haar oordeel onderwierpen noch van de gunstige adviezen van meer dan twee derden der gemeenteraden, zonder dat wij zelfs mededeelingen hebben gekregen van de rapporten der prefecten, waarop onze veroordeeling werd gegrond, uit welke rapporten de commissie slechts onvolledige uittreksels heeft gelicht en dan nog alleen uit die, welke ons belastten, zonder dat de verdedigers, wien wij onze taak hadden toevertrouwd, zelfs de stem hebben kunnen verheffen om ieder onzer vereenigingen te verdedigen.

Is dat de rechtvaardigheid van Frankrijk?

En wat verwijt men ons?

Wij behoeven onze geschiedenis niet te herzien, die zoo glorierijk verbonden is aan de geschiedenis van ons land. Onze werken zijn daar, voor welk dezer werken veroordeelt men ons?

Wij weten wel dat, de laster ons dagelijks aanvalt in zekere dagbladen. Het valt gemakkelijk ons de laagste beschuldigingen aan te wrijven tegenover hen, die ons niet kennen.

Wij vragen het met vertrouwen aan al onze medeburgers: verdienen de religieuzen, die zij persoonlijk kennen, de lage verwijten, welke men hun toevoegt? Waarom dan zonder bewijzen verondersteld, dat degenen die zij niet kennen, schuldiger zijn? Wat verwijt men ons?

Dat wij niet de belastingen betalen? Velen onder het volk hebben het geloofd. Maar wij hebben altijd aan den keizer gegeven wat des keizers is, en als eenigen onzer het noodig geoordeeld hebben zich voor het gerecht te verdedigen tegen de bovenmatige lasten, waarmede men hen bezwaarde, wie zou hen daarvoor durven laken?

Dat wij politiek drijven? — Dit is een der dingen, waarvan men ons op de gemakkelijkste en heftigste wijze een grief maakt. Men had ons althans moeten veroorloven ons te verdedigen tegen een zoo diep ingeworteld vooroordeel en te bewijzen, dat, al hebben eenige personen zich wellicht op dit stekelig terrein begeven, het streven van de apostolische werken onzer congregaties een geheel ander was, alleen gewijd aan de verspreiding van het rijk Gods op aarde.

Dat wij de leiding eener vreemde macht volgen? — Alsof ieder Christen niet de leiding zijner ziel ontvangt van den Plaatsbekleeder van Jesus Christus, en alsof deze leiding ook maar de minste schaduw kan werpen op het burgerlijke gezag, waaraan zij ons oplegt, te gehoorzamen.

Is het ons geoorloofd er bij te voegen dat, wanneer eene leiding onzen ijver in den dienst van Frankrijk zou

kunnen opwekken, 't wel die is van een glorierijken vriend van Frankrijk, die thans op den Heiligen Stoel zetelt?

Dat wij ons onttrekken aan het bestuur der bisschoppen, dat wij de actie der seculiere geestelijkheid verminderen en verlammen.— Op dit verwijt behoeven wij niet meer te antwoorden: onze bisschoppen hebben het gedaan voor ons, en wij zijn blijde deze gelegenheid te baat te kunnen nemen om hun openlijk, met de dankbare hulde van onze diepe dankbaarheid, te brengen de nieuwe verzekering onzer godsdienstige toewijding.

Dat wij weerstand bieden aan de openbare macht? — Maar is de daad zelve tengevolge waarvan wij veroordeeld werden, niet het meest schitterend bewijs van den algeheelen eerbied, welken wij koesteren voor de vertegenwoordigers dezer macht? Zouden wij soms eene oproerige daad hebben begaan, toen wij aan de regeering de goedkeuring verzochten onder overlegging van al de staten, lijsten, statuten, enz., welke zij ons vroeg.

Velen onder ons hebben zelfs slechts een oppervlakkigen schijn van eene congregatie; andere hadden reeds lang een wettelijk bestaan op het terrein der vereeniging; toch hebben alle een aanvrage gericht tot de regeering. Konden wij een grooter bewijs geven, niet alleen van onze onderwerping, doch zelfs van ons vertrouwen in de openbare macht?

Verwijt men ons, dat wij rijk, machtig en werkzaam zijn?—Onze rijkdom staat in het volle daglicht: wanneer wij door onzen arbeid eenige besparingen hebben kunnen doen, gebruiken wij die om onze missionarissen te helpen, onze grijsaards te ondersteunen, onze leerlingen op te leiden. En wat ons nog overblijven mocht, gebruiken wij om eene kapel, een gasthuis, eene school op te richten, waarvan het volk even goed geniet als wij en welke ons niet belet arm in onze cellen te blijven.

Waartoe gebruiken wij dus onze macht en onze waakzaamheid? Men late op onzen arbeid van alle zijden het licht vallen; men stelle zich niet tevreden met onbestemde en lichtvaardige beschuldigingen. Laat men onderzoeken en de waarheid onzer verklaringen nagaan, en indien men tot de bevinding komt, dat onze arbeid Frankrijks vrede en voorspoed benadeelt, dat men ons veroordeele. Indien echter — en wij zijn daarvan in geweten overtuigd en hebben daarom de volstrekste zekerheid — onze arbeid geheel en al een arbeid des vredes is, een arbeid van weldadigheid, van toewijding, van liefde en barmhartigheid; indien wij onze krachten vereenigen en ons leven besteden voor God en voor Frankrijk; indien wij door onzen wil uit eigen beweging ons onderwerpen aan de kracht en heilige tucht der geloften; indien wij afstand doende van de vreugde des huisgezins en van het genot der bezitting, slechts des te meer kracht willen bewaren, om de menschheid te dienen, dat dan de gerechtigheid spreke en onze rechten handhave! Aan haar zal immers toch het laatste woord blijven, de menschen gaan voorbij, de gerechtigheid blijft.

En wat zullen wij thans doen?

Met een vertrouwen door niets te overwinnen of te verzwakken zullen wij voortgaan goed te doen en het woord Gods te verspreiden. Want geen enkele daad van geweld kan ons de beoefening der toewijding verhinderen en „het woord Gods is niet gebonden". De Kerk en geestelijke ordes zijn gewoon te lijden voor de gerechtigheid en te wachten op de overwinning. Wij hebben gezegd wat wij zijn. Wij doen een beroep op alle goede Franschen met gezond verstand en goeden wil, om ons te oordeelen, niet volgens de beweringen van sommige dagbladen, maar volgens de werken, die wij tot stand brachten, en die allen, indien zij zich daartoe de moeite willen geven, gemakkelijk kunnen controleeren.

Wij hebben vertrouwen in de rechtvaardigheid Gods; wij hebben ook vertrouwen in de rechtvaardigheid van ons land, en wij zijn er van overtuigd, dat de dag eenmaal komen zal, waarop het ons zal worden teruggeschonken!

Engeland.—*De Iersche landwet.*—De minister voor Ierland, de heer Wyndham diende Woensdag 25 Maart in een talrijk bezochte vergadering van het Engelsche Lagerhuis de Iersche Landwet in.

Het wetsvoorstel bepaalt, dat aan de pachters voorschotten in geld kunnen worden verstrekt, ten einde hen in staat te stellen hun pachthoeven te koopen. In de benoogde sommen zal worden voorzien door een leening, welke den naam zal dragen: „2¾ pCts gegarandeerde leening, niet aflosbaar binnen 30 jaar." De leening zal worden gegarandeerd door jaarlijksche stortingen uit de kas van het Iersche landfonds, welke stortingen gestaakt zouden kunnen worden bij wanbetaling.

De minister betwijfelde, of meer dan honderd millioen pond sterling noodig zouden zijn; gedurende de eerste drie jaren zullen slechts vijf millioen per jaar worden uitgegeven. Tevens wordt een gift beschikbaar gesteld van twaalf millioen pond. De voor deze gift benoodigde gelden zullen worden verkregen door verhooging van de te leenen som met een jaarlijksch bedrag van ten hoogste 390 duizend pd. st. De wet voorziet in de terugbetaling van de voorschotten door de pachters in gedeeltelijke aflossingen.

De heer Wyndham zei ten slotte, dat de Regeering het grootmoedige van dit aanbod, den Ierschen pachters gedaan, ten volle beseft; het aanbod is ongeëvenaard en keert wellicht nooit terug. De sociale verzoening kan echter slechts worden verkregen door de oplossing van het landvraagstuk. (*Toejuichingen.*)

De Iersche leider John Redmond wil geen bepaalde meening over de voorstellen uitspreken, maar erkende, dat de Regeering inderdaad de oplossing van het landvraagstuk wil.

De leider der oppositie, sir Henry Campbell Bannerman, wees er op, dat de financieele voorstellen nauwkeurig onderzocht dienen te worden na verdere bespreking. Het landwetsontwerp werd daarop in eerste lezing aangenomen.

Rome.—Uit Rome wordt aan den *Temps* gemeld: In de Vaticaansche kringen wordt als zeker beschouwd, dat de Paus in het Consistorie van Mei drie kardinalen zal creëeren; een Duitscher, een Oostenrijker en een Hongaar: den aartsbisschop van Keulen, den aartsbisschop van Salzburg en een Hongaarschen prelaat wiens naam nog niet genoemd werd.

Ingezonden Mededeelingen.

Advertentien.

Overleden, op Aruba den 20 April 1903, voorzien der H. H. Sacramenten der stervenden, mijn geliefde broeder Carl Pieter Zeppenfeldt.

Namens de familie

L. van der Veen Zeppenfeldt.

Eenige kennisgeving.

Voor de blijken van deelneming, ondervonden bij het overlijden van Carl Pieter Zeppenfeldt, betuigt de familie hierbij haar diepgevoelden dank.

Aruba ——— April 1903.

Curaçao

Bekendmaking.

De publieke verkoop van ZILVEREN, GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van 24 April 1901 t/m 31 December 1901, onder N°. 1 **M** t/m N°. 7361 **M** zal plaats hebben op DONDERDAG den 30sten April a. s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, den 23sten April 1903.

De Voorzitter,

A. JESURUN.

ANUNCIO.

Bendementoe di PREENDANAN di PLATA, ORO i DJAMANTA koe tin placa fiá ariba nan na *Spaar- en Beleenbank*, esta esnan for di 24 di April 1901 té 31 di December 1901 bao di No. 1 **M** té No. 7361 **M**, lo toema lugá dia HUEBES 30 di April i dia huebesnan koe ta sigi.

Ta jama interesadónan di bin paga nan interes, afin di evita nan bendementoe.

Curaçao, 23 di April 1903.

President.

A. JESURUN.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der "Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1903.	Caracas	Zulia	Philad.	Marcb.	Caracas	Zulia
Vertrekt van New-York	April 4	April 11	April 18	April 25	Mei 2	Mei 9
Komt aan te San Juan	9		23		7	
Vertrekt van „	10		24		8	
Doet Curaçao aan	12		26		10	
Komt aan te La Guaira	13	18	27	Mei 2	11	16
Vertrekt van „	15	19	29	3	13	17
Komt aan te Pto. Cabello	16		30		14	
Vertrekt van „	17		Mei 1		15	
Komt aan te Curaçao	18	20	2	4	16	18
Vertrekt van „	20	26	4	10	18	24
Doet La Guaira aan		27				25
„ San Juan „	22		9		20	
Komt aan te New-York	27	Mei 4	11	Mei 11	25	Juni 1

Dienst tusschen Curaçao en Maracaibo.

	Merida	Zulia	Merida	Marcb.	Merida	Zuia
Vertrekt van Curaçao	April 13	April 20	Aptil 27	Mei 4	Mei 11	Mei 18
Komt aan te Maracaibo	14	21	28	5	12	19
Vertrekt van „	17	25	Mei 1	9	15	23
Komt aan te Curaçao	18	26	2	10	16	24